

ชุดที่ 1

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ประวัติศาสตร์แบบซินดิเคต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

เรื่อง

วิธีการและหลักฐานทางประวัติศาสตร์

โดย

นายภาณุวิชญ์ เตชะบุรณ์

โรงเรียนแม่หลวงอุปถัมภ์ไทยศิริ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

คำนำ

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ประวัติศาสตร์แบบซินดิเคท ใช้ประกอบการเรียนการสอนในรายวิชาประวัติศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้ควบคู่ไปกับแผนการจัดการเรียนรู้ ซึ่งชุดกิจกรรมการเรียนรู้ประวัติศาสตร์แบบซินดิเคท มีทั้งหมด 16 เล่ม ซึ่งนักเรียนสามารถค้นคว้า และศึกษาได้ด้วยตนเอง ชุดกิจกรรมนี้เป็นชุดที่ 1 วิธีการและหลักฐานทางประวัติศาสตร์ เนื้อหาสาระที่นำเสนอในเล่ม วิธีการทางประวัติศาสตร์เป็นกระบวนการในการแสวงหาข้อเท็จจริงทางประวัติศาสตร์ซึ่งเกิดจากการค้นคว้าจากหลักฐานทางประวัติศาสตร์เพื่ออธิบายและวิเคราะห์เหตุการณ์ประวัติศาสตร์ที่เกิดขึ้นได้อย่างมีระบบ ขอขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญ คือ นายศักดิ์ เศรษฐพงษ์ศิริ นายวิชัย กาวัน นายผดุงศักดิ์ อำไพร นางทับทิบ กันทะจักร์ และนายภัทรพล คนชม ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์แนะนำแนวทางการสร้างจนเป็นนวัตกรรมรูปเล่มที่สมบูรณ์ ผู้จัดทำขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ผู้จัดทำหวังเป็นอย่างยิ่งว่าชุดกิจกรรมการเรียนรู้ประวัติศาสตร์เล่มนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพและบรรลุตามเป้าหมายของหลักสูตร

นายภาณุวิชญ์ เตชะบุรณ์

ครูชำนาญการ

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	๗
ชุดที่ 1 เรื่อง วิธีการและหลักฐานทางประวัติศาสตร์	
มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด	1
จุดประสงค์การเรียนรู้	1
สาระสำคัญ	2
สาระการเรียนรู้	2
ขั้นตอนการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซินคิเทท	3
คำชี้แจงการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ สำหรับครู	4
คำชี้แจงการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ สำหรับนักเรียน	5
แบบทดสอบก่อนเรียน	6
กิจกรรมการเรียนรู้	9
บัตรกำหนดงาน	9
กรณีศึกษา	11
ใบความรู้ที่ 1 เรื่อง ลำดับความสำคัญของหลักฐานทางประวัติศาสตร์	13
ใบงาน 1.1	16
ใบงาน 1.2	17
กิจกรรมการเรียนรู้	18
บัตรกำหนดงาน	18
กรณีศึกษา	20
ใบความรู้ที่ 2 เรื่อง วิธีการทางประวัติศาสตร์	21
ใบงาน 2.1	24

สารบัญ

	หน้า
ใบงาน 2.2	25
แบบทดสอบหลังเรียน	26
แนวคำตอบใบงาน 1.1	29
แนวคำตอบใบงาน 1.2	30
แนวคำตอบใบงาน 2.1	31
แนวคำตอบใบงาน 2.2	32
เฉลยแบบทดสอบก่อนเรียน	33
เฉลยแบบทดสอบหลังเรียน	34
บรรณานุกรม	35

มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ส 4.1 เข้าใจความหมาย ความสำคัญของเวลา และยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ สามารถใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ มาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ

ตัวชี้วัด

ตัวชี้วัด ส 4.1 ป.6/1 อธิบายความสำคัญของวิธีการทางประวัติศาสตร์ในการศึกษาเรื่องราวทางประวัติศาสตร์อย่างง่าย ๆ

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนอธิบายลำดับความสำคัญของหลักฐานทางประวัติศาสตร์ได้ถูกต้อง
2. นักเรียนจำแนกและสรุปลำดับความสำคัญของหลักฐานทางประวัติศาสตร์ได้ถูกต้อง
3. นักเรียนอธิบายความสำคัญของวิธีการทางประวัติศาสตร์ได้ถูกต้อง
4. นักเรียนระบุขั้นตอนของวิธีการทางประวัติศาสตร์ได้ถูกต้อง

สาระสำคัญ

วิธีการทางประวัติศาสตร์เป็นกระบวนการในการแสวงหาข้อเท็จจริงทางประวัติศาสตร์ซึ่งเกิดจากการค้นคว้าจากหลักฐานทางประวัติศาสตร์เพื่ออธิบายและวิเคราะห์เหตุการณ์ประวัติศาสตร์ที่เกิดขึ้นได้อย่างมีระบบ

สาระการเรียนรู้

1. ลำดับความสำคัญของหลักฐานทางประวัติศาสตร์
2. วิธีการทางประวัติศาสตร์

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. นักเรียนมีความมุ่งมั่นในการทำงาน
2. นักเรียนมีวินัย

คำชี้แจงการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ประวัติศาสตร์แบบซินดิเคท สำหรับครู

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ประวัติศาสตร์แบบซินดิเคท สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา
ปีที่ 6 ชุดที่ 1 เรื่อง วิธีการและหลักฐานทางประวัติศาสตร์ เวลา 2 ชั่วโมง ดังนั้น
ก่อนการนำชุดกิจกรรมชุดนี้ไปใช้ครูผู้สอนควรปฏิบัติดังนี้

1. ครูเตรียมชุดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ครบตามจำนวนนักเรียน
2. ศึกษาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ล่วงหน้าก่อนทำการสอนทุกครั้ง
3. ใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แต่ละเรื่องประกอบแผนการจัดการเรียนรู้
4. ครูผู้สอน แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม ๆ ละ 5 คน โดยแต่ละกลุ่มประกอบด้วย
เด็กเก่ง เด็กปานกลาง เด็กอ่อน คละกันไป และหมุนเวียนสลับกันทำหน้าที่
5. ก่อนทำการสอนให้นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน 10 ข้อ
ลงในกระดาษคำตอบ ครูตรวจคำตอบและบันทึกคะแนน
6. ครูอธิบายวิธีการเรียน โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ประวัติศาสตร์
แบบซินดิเคท
7. ให้นักเรียนศึกษาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ตามขั้นตอนที่ระบุไว้ในบัตร
กำหนดงานเป็นรายบุคคลหรือรายกลุ่ม
8. ให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน 10 ข้อ ลงในกระดาษคำตอบ ครูตรวจ
คำตอบและบันทึกคะแนน นำคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียนมาเปรียบเทียบ
เพื่อประเมินความก้าวหน้าของผลการเรียนเป็นรายบุคคล
9. หลังจากทำกิจกรรมการเรียนการสอนเสร็จเรียบร้อยแล้ว ให้นักเรียน
เก็บรวบรวมชุดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ครบตามจำนวนนักเรียน

คำชี้แจงการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ประวัติศาสตร์แบบซินดิเกท (สำหรับนักเรียน)

บทบาทของนักเรียนในการเรียนแบบซินดิเกท

1. แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม ๆ ละ 5 คน โดยแต่ละกลุ่มประกอบด้วยเด็กเก่ง เด็กปานกลาง เด็กอ่อน คละกันไป และหมุนเวียนสลับกันทำหน้าที่
2. ประธานกลุ่มรับชุดกิจกรรมการเรียนรู้จากครู นำไปแจกจ่ายให้สมาชิกในกลุ่มทุกคน
3. นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน จำนวน 10 ข้อ ลงในกระดาษคำตอบ นำเสนอให้ครูตรวจบันทึกคะแนน
4. นักเรียนแต่ละกลุ่มอ่านจุดประสงค์การเรียนรู้ของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ให้เข้าใจ
5. นักเรียนแต่ละกลุ่มศึกษาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ตามขั้นตอนที่ระบุไว้ในบัตร กำหนดงานให้ครบทุกขั้นตอน
6. นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกัน อภิปราย สรุป และนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน
7. เมื่อนักเรียนทำกิจกรรมครบตามขั้นตอนในบัตรกำหนดงานแล้วจึงทำแบบทดสอบหลังเรียน จำนวน 10 ข้อ ลงในกระดาษคำตอบ นำเสนอให้ครูตรวจบันทึกคะแนน

แบบทดสอบก่อนเรียน

ชุดที่ 1 เรื่อง วิธีการและหลักฐานทางประวัติศาสตร์

คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องเพียงคำตอบเดียว โดย × ทับตัวอักษรหน้า
ข้อที่ถูก ข้อละ 1 คะแนน รวม 10 คะแนน

1. หลักฐานชั้นรองทางประวัติศาสตร์คือข้อใด
 - ก. ภาพถ่าย
 - ข. อนุสาวรีย์
 - ค. ปราสาทหิน
 - ง. เครื่องทองเก่า
2. ข้อใด ไม่ใช่ หลักฐานทางประวัติศาสตร์
 - ก. นวนิยาย
 - ข. ภาพถ่าย
 - ค. โบราณวัตถุ
 - ง. โบราณสถาน
3. “เรื่อง พระยาทรง พระยาพาน” เป็นข้อมูลทางประวัติศาสตร์ประเภทใด
 - ก. จารึก
 - ข. ตำนาน
 - ค. พงศาวดาร
 - ง. จดหมายเหตุ

4. ข้อใด **ไม่ใช่** วิธีการหาความรู้ทางประวัติศาสตร์

- ก. การกำหนดหัวข้อ
- ข. การนำเสนอข้อมูล
- ค. การรวบรวมข้อมูล
- ง. การสร้างหลักฐานเอง

5. พงศาวดารเป็นข้อมูลที่เน้นเรื่องใด

- ก. ชาวนา
- ข. พระสงฆ์
- ค. สามัญชน
- ง. พระมหากษัตริย์

6. โบราณสถานในภาคเหนือ คือข้อใด

- ก. พระธาตุพนม
- ข. พระปฐมเจดีย์
- ค. พระธาตุหริภุญชัย
- ง. พระบรมธาตุไชยา

7. ใครไม่อยู่ในขั้นตอนของการสืบค้นหลักฐาน

- ก. วาสนาอ่านศิลาจารึก
- ข. ประยงค์ใช้แบบสอบถาม
- ค. ช่อนกลิ่นสัมภาษณ์ชาวบ้าน
- ง. ต้นหยงเลือกหัวข้อการศึกษา

8. ใครอยู่ในขั้นตอนสุดท้ายของวิธีการหาความรู้ทางประวัติศาสตร์

- ก. พิสูจน์นำเสนอข้อมูล
- ข. มะลิค้นคว้าในห้องสมุด
- ค. ถูกลบตีความหลักฐาน
- ง. ชบวิเคราะห์ข้อความในจารึก

9. หลักฐานทางประวัติศาสตร์ข้อใด ที่น่าเชื่อถือมากที่สุด

- ก. เรื่องเล่า
- ข. ศิลาจารึก
- ค. หนังสือพิมพ์
- ง. ข้อมูลออนไลน์

10. ข้อใด **ไม่ใช่** แหล่งค้นคว้าข้อมูลทางประวัติศาสตร์

- ก. ห้องสมุด
- ข. พิพิธภัณฑ์
- ค. วัดสมัยอยุธยา
- ง. ห้างสรรพสินค้า

กิจกรรมการเรียนรู้

เรื่อง ลำดับความสำคัญของหลักฐานทางประวัติศาสตร์

บัตรกำหนดงาน

ให้นักเรียนประชุมวางแผนแบ่งหน้าที่รับผิดชอบเพื่อปฏิบัติงานดังต่อไปนี้

1. ให้นักเรียนทุกกลุ่มศึกษากรณีศึกษาเรื่อง ลำดับความสำคัญของหลักฐานทางประวัติศาสตร์ มีกี่ประเภท
2. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มศึกษาค้นคว้าจากใบความรู้ที่ 1 ในชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ที่ 1 หน้า 13 เพื่อหาแนวทางหาคำตอบของใบงานที่ 1.1 ,1.2 ที่กำหนดไว้ให้ต่อไปนี้

ใบงานที่ 1.1

ลำดับความสำคัญของหลักฐานทางประวัติศาสตร์ มีกี่ประเภท

ใบงานที่ 1.2 กำหนดให้นักเรียนช่วยกันทำงานดังนี้

ทำแผนผังความคิดสรุปความเข้าใจเกี่ยวกับลำดับความสำคัญของ
หลักฐานทางประวัติศาสตร์พร้อมตกแต่งให้สวยงาม

1. ให้นักเรียนระดมความคิดสรุปประเด็นปัญหาข้างต้นนี้ แล้วให้
เลขานุการกลุ่มเขียนรายงานกลุ่ม
2. ให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนกลุ่มออกมาเสนอรายงานหน้าชั้นที่ละกลุ่ม
3. กรณีที่นักเรียนผู้ใดมีปัญหาหรือข้อสงสัยประการใดให้ซักถาม
ผู้รายงานหรือสมาชิกในกลุ่มได้
4. ให้นักเรียนทั้งชั้นร่วมกับครูอภิปรายประเด็นสำคัญที่ได้เรียนมาแล้ว
ทั้งหมดบนกระดาน
5. นักเรียนแต่ละคนจดบันทึกสาระสำคัญที่ได้เรียนรู้ ลงในสมุด
ของตนเอง

กรณีศึกษา

ลำดับความสำคัญของหลักฐานทางประวัติศาสตร์ มีกี่ประเภท

การแบ่งลำดับความสำคัญของหลักฐานทางประวัติศาสตร์เป็น 2 ประเภท คือ

1. **หลักฐานชั้นต้นหรือหลักฐานปฐมภูมิ** เป็นหลักฐานที่มาจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในสมัยนั้นจริงๆ โดยมีการบันทึกของผู้ที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์โดยตรง หรือ ผู้ที่รู้เหตุการณ์นั้นด้วยตนเอง ดังนั้นหลักฐานช่วงต้น จึงเป็นหลักฐานที่มีความสำคัญและน่าเชื่อถือมากที่สุด เพราะบันทึกของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์หรือผู้อยู่ในเหตุการณ์บันทึกไว้ เช่น จดหมายเหตุ คำสัมภาษณ์ เอกสารทางราชการ บันทึกความทรงจำ กฎหมาย หนังสือพิมพ์ ภาพยนตร์ สไลด์ วิดิทัศน์ แอปบันทึกเสียง โบราณสถาน แหล่งโบราณคดี โบราณวัตถุ

จดหมายเหตุรายวันการเดินทางไปสู่ประเทศสยาม

ที่มา : www.batorastore.com/จดหมายเหตุรายวันการเดินทางไปสู่ประเทศสยาม,2557.

2. หลักฐานชั้นรองหรือหลักฐานทุติยภูมิ เป็นหลักฐานที่เขียนขึ้นโดยบุคคลที่ไม่ได้มีส่วนเกี่ยวข้องกับเหตุการณ์นั้นโดยตรง โดยมีการเรียบเรียงขึ้นภายหลังจากการเกิดเหตุการณ์นั้นๆ ส่วนใหญ่อยู่ในรูปของบทความทางวิชาการและหนังสือต่างๆ เช่น พงศาวดาร ตำนาน บันทึกคำบอกเล่า ผลงานทางการศึกษาค้นคว้าของนักวิชาการ สำหรับหลักฐานชั้นรองนั้นมีข้อดี คือ มีความสะดวกและง่ายในการศึกษาทำความเข้าใจ เนื่องจากเป็นข้อมูลที่ได้ผ่านการศึกษาค้นคว้า ตรวจสอบข้อมูล วิเคราะห์เหตุการณ์และอธิบายไว้อย่างเป็นระบบโดยนักประวัติศาสตร์มาแล้ว

พระราชพงศาวดารกรุงรัตนโกสินทร์

ที่มา : http://tumtoilet3.tarad.com/product.detail_241299_th_1750022,2557.

ใบความรู้ที่ 1

ลำดับความสำคัญของหลักฐานทางประวัติศาสตร์

หลักฐานทางประวัติศาสตร์จำแนกตามความสำคัญ มี 2 ประเภทคือ
หลักฐานขั้นต้น และหลักฐานชั้นรอง

หลักฐานขั้นต้น (ปฐมภูมิ) คือหลักฐานที่บันทึก สร้าง หรือจัดทำขึ้น โดยผู้เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์นั้นโดยตรง หรือบ่งบอกให้รู้ถึงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในสมัยนั้นทั้งที่เป็นลายลักษณ์อักษร เช่น จารึก ตำนาน พงศาวดาร จดหมายเหตุ บันทึก ความทรงจำ เอกสารทางวิชาการ ชีวิตประวัติ จดหมายส่วนตัว หนังสือพิมพ์ นิตยสาร วารสาร กฎหมาย วรรณกรรม ตำรา และที่ไม่เป็นลายลักษณ์อักษร เช่น โบราณสถาน โบราณวัตถุ เงินตรา จิตรกรรม ประติมากรรม เป็นต้น
เด็กๆ ทราบไหมว่าหลักฐานขั้นต้นมีความน่าเชื่อถือมากน้อยขนาดไหน ครับ...

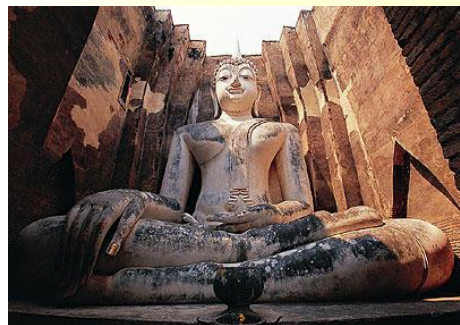

หลักฐานขั้นต้น เป็นหลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่น่าเชื่อถือมากที่สุด แต่การจะนำหลักฐานขั้นต้นมาใช้ จะต้องมีการประเมินคุณค่าเพื่อหาความถูกต้อง และความน่าเชื่อถือ โดยวิธีการทางประวัติศาสตร์
ครับคุณครู...

เงินพดด้วง เงินตราของไทยโบราณ

ที่มา : <http://www.bloggang.com,2557>.

พระพุทธรูปวัดศรีชุม (สมัยสุโขทัย)

ที่มา : <http://www.thaigoodview.com,2557>.

หลักฐานชั้นรอง (ทุติยภูมิ) คือ หลักฐานที่มีการบันทึกหลังจากที่เหตุการณ์เกิดขึ้นมานานแล้ว โดยผู้บันทึกได้มาจากคำบอกเล่าโดยมิได้อยู่ร่วมสมัยกับเหตุการณ์ หรือเป็นการเรียบเรียงของคนรุ่นหลังที่ศึกษาค้นคว้าจากหลักฐานชั้นต้น และหลักฐานชั้นรองมาผสมผสานกัน หลักฐานชั้นรองเป็นหลักฐานที่เป็นลายลักษณ์อักษรได้แก่ พงสาวดารตำนาน นิทานพื้นบ้าน วารสาร บทความจากหนังสือพิมพ์ เป็นต้น

เด็กๆ ทราบไหมว่าหลักฐานชั้นรองมีความน่าเชื่อถือมากน้อยขนาดไหน ครับ...

หลักฐานชั้นรอง เวลานำมาใช้ต้องระมัดระวัง คำบอกเล่าอาจจะเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม หรือผู้บันทึกอาจสอดแทรกความคิดเติมแต่งเพิ่มเติมจึงต้องใช้ความรอบคอบ ค่ะคุณครู...

แมง 4 หู 5 ตา กินถ่านไฟแดง ขี้เป็นทองคำ อาศัยอยู่ในถ้ำดอยเขาควาย

แมง ๔ หู ๕ ตา ตัวนี้ เป็นสัตว์ในตำนาน ต้นกำเนิดประวัติการสร้างวัดพระธาตุดอยเขาควายแก้ว ต.รอบเวียง อ.เมือง จ.เชียงราย มีลักษณะตัวดำ ตัวอ้วน ขนยาว คล้ายหมี กินถ่านไฟแดงร้อน ๆ

ซึ่งเป็นก่อนทองคำอาศัยอยู่ในถ้ำดอยเขาควายแก้วนั่นเอง

ย้ายทุกคณะไปเลี้ยง ได้ทองคำมากมายเหลือคณ

จนได้สร้างรางรินทองคำจากบ้านตบถน้อยของตน

ออกไปจนถึงปราสาทราชวังเจ้าเมือง

แล้วได้อภิเษกสมรสกับพระธิดาเจ้าเมืองพันธุสินนคร

และได้เป็นเจ้าเมืองปกครองเมือง ต่อมาเป็น

พระราชาทรงพระนามว่า พระยาธรรมมิกะราช

ปกครองไพร่ฟ้าประชาชนมีความสุข

ร่มเย็น พัฒนาบ้านเมืองและวัดวาอาราม

ให้เจริญรุ่งเรืองงาม โดยมาสร้างวัดพระธาตุ

ดอยเขาควายแก้วแห่งนี้ ให้เป็นวัดคู่บ้าน คู่เมือง

ในองค์พระเจดีย์บรรจุพระบรมสารีริกธาตุ

นิ้วก้อยข้างซ้ายขององค์สมเด็จพระบรมศาสดาสัมมาสัมพุทธเจ้า

และเขาควายแก้วของพญาควายเขาแก้วเขาแสงด้วย

เพื่อเป็นที่เคารพสักการะบูชาของเทวดาและมนุษย์ทั้งหลาย จะได้กราบไหว้บูชาเกิดบุญกุศลนำตนเข้าสู่สุวรรคินิพพานต่อไป

ภาพประกอบโดย ครูบุญสนอง สุนะโน
วาดไว้เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๒๕

ตำนานสัตว์ประหลาดเมืองล้านนา แมง 4 หู 5 ตา (ถ้ำดอยเขาควาย อ.เมือง จ.เชียงราย)

ที่มา : <http://muslimchiangmai.net,2557>.

เกร็ดความรู้
คำว่า ศิลาจารึก

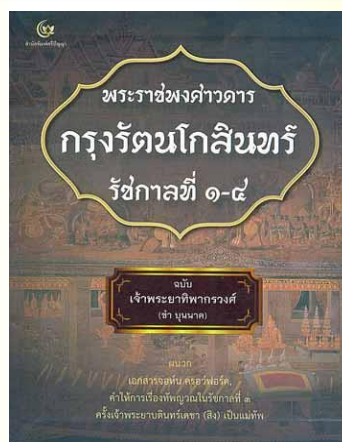

ศิลาจารึกมีคุณค่าในเชิงบันทึกทางประวัติศาสตร์ ผู้จารึกหรือผู้สั่งให้มีการจารึกมักจะเป็นผู้มีอำนาจ มิใช่บุคคลทั่วไป เนื้อหาที่จารึกมีความ หลากหลายตามความประสงค์ของผู้จารึก เช่น บันทึกเหตุการณ์ บันทึกเรื่องราวในศาสนา บันทึก คำรับตำราการแพทย์และวรรณคดี เป็นต้น

เกร็ดความรู้
คำว่า พงสาวดาร หมายถึง....

เรื่องราวของเหตุการณ์เกี่ยวกับประเทศชาติหรือพระมหากษัตริย์ผู้ เป็นประมุขของประเทศชาตินั้น เช่น พงสาวดารกรุงศรีอยุธยา พงสาวดารกรุงรัตนโกสินทร์

พระราชพงสาวดารกรุงรัตนโกสินทร์ รัชกาลที่ 1-4

ที่มา : <http://www.rimkhobfabooks.com/978-616-7146-30-0,2557>.

ใบงานที่ 1.1

ลำดับความสำคัญของหลักฐานทางประวัติศาสตร์

สมาชิกกลุ่ม

1.
2.
3.
4.
5.

คำชี้แจง ประธานกลุ่มนำสมาชิกทุกคนในกลุ่มศึกษาค้นคว้าและระดมพลังสมอง แสดงความคิดเห็นจากกรณีศึกษา เรื่องลำดับความสำคัญของ หลักฐานทางประวัติศาสตร์มีกี่ประเภท (5 คะแนน)

ลำดับความสำคัญของหลักฐานทางประวัติศาสตร์แบ่งเป็นกี่ประเภท

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ตามดุลยพินิจของครูผู้สอน

ใบงาน ที่ 1.2

ลำดับความสำคัญของหลักฐานทางประวัติศาสตร์

สมาชิกกลุ่ม 1..... 2.....

3..... 4..... 5.....

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำแผนผังความคิดสรุปความเข้าใจเกี่ยวกับลำดับความสำคัญของหลักฐานทางประวัติศาสตร์ (5 คะแนน)

ตามดุลยพินิจของครูผู้สอน

กิจกรรมการเรียนรู้
เรื่อง วิธีการทางประวัติศาสตร์

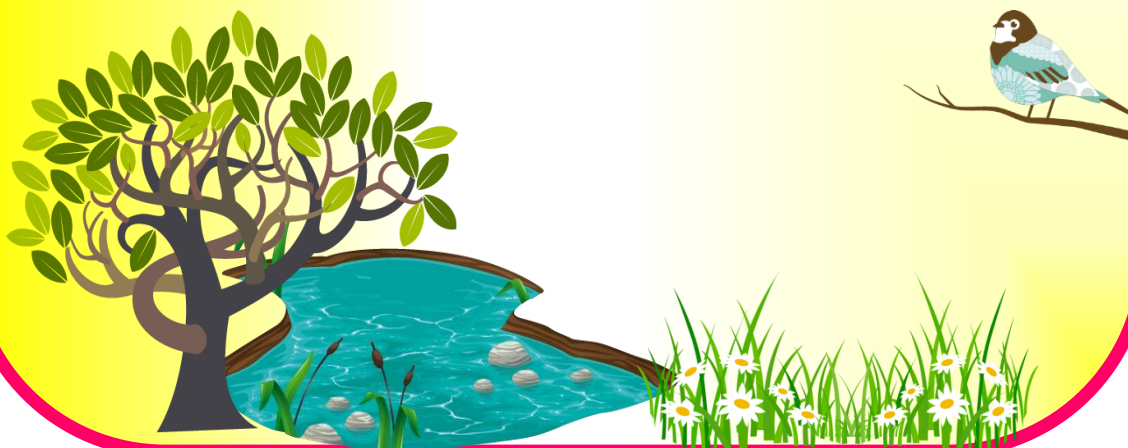
บัตรกำหนดงาน

ให้นักเรียนประชุมวางแผนแบ่งหน้าที่รับผิดชอบเพื่อปฏิบัติงานดังต่อไปนี้

1. ให้นักเรียนทุกกลุ่มศึกษากรณีศึกษาเรื่อง วิธีการทางประวัติศาสตร์คืออะไร และมีความสำคัญต่อการศึกษาเรื่องราวทางประวัติศาสตร์อย่างไร
2. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มศึกษาค้นคว้าจาก ใบความรู้ที่ 2 วิธีการทางประวัติศาสตร์ ในชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ที่ 2 หน้า 21 เพื่อหาแนวทางหาคำตอบของใบงานที่ 2.1 , 2.2 ที่กำหนดไว้ให้ต่อไปนี้

ใบงานที่ 2.1

วิธีการทางประวัติศาสตร์คืออะไร และมีความสำคัญต่อการศึกษาเรื่องราวทางประวัติศาสตร์อย่างไร

ใบงานที่ 2.2 กำหนดให้นักเรียนช่วยกันทำงานดังนี้

ทำแผนผังความคิดสรุปความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีการทางประวัติศาสตร์พร้อม
ตกแต่งให้สวยงาม

1. ให้นักเรียนระดมความคิดสรุปประเด็นปัญหาข้างต้นนี้ แล้วให้
เลขานุการกลุ่มเขียนรายงานกลุ่ม
2. ให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนกลุ่มออกมาเสนอรายงานหน้าชั้นที่ละกลุ่ม
3. กรณีที่นักเรียนผู้ใดมีปัญหาหรือข้อสงสัยประการใดให้ซักถาม
ผู้รายงานหรือสมาชิกในกลุ่มได้
4. ให้นักเรียนทั้งชั้นร่วมกับครูอภิปรายประเด็นสำคัญที่ได้เรียนมาแล้ว
ทั้งหมดบนกระดาน
5. นักเรียนแต่ละคนจดบันทึกสาระสำคัญที่ได้เรียนรู้ ลงในสมุดของ
ตนเอง

กรณีศึกษา

เรื่อง วิธีการทางประวัติศาสตร์คืออะไรและมีความสำคัญต่อการศึกษา ประวัติศาสตร์อย่างไร

ความหมายของวิธีการทางประวัติศาสตร์

ในการสืบค้น ค้นคว้าเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ มีอยู่หลายวิธี เช่น จากหลักฐานทางวัตถุที่ขุดค้นพบ หลักฐานที่เป็นการบันทึกลายลักษณ์อักษร หลักฐานจากคำบอกเล่า ซึ่งการรวบรวมเรื่องราวต่างๆ ทางประวัติศาสตร์เหล่านี้ เรียกว่า “วิธีการทางประวัติศาสตร์” วิธีการทางประวัติศาสตร์คือ การรวบรวมพิจารณาไตร่ตรอง วิเคราะห์และตีความจากหลักฐานแล้วนำมาเปรียบเทียบอย่างเป็นระบบ เพื่ออธิบายเหตุการณ์สำคัญที่เกิดขึ้นในอดีตว่าเหตุใดทำไมจึงเกิดขึ้น หรือเหตุการณ์ในอดีตนั้นได้เกิดและคลี่คลายอย่างไร

ความสำคัญของวิธีการทางประวัติศาสตร์

สำหรับการศึกษาประวัติศาสตร์นั้น มีปัญหาที่สำคัญอยู่ประการหนึ่ง คือ อดีตที่มีการฟื้นฟูหรือจำลองขึ้นมาใหม่นั้น มีความถูกต้องสมบูรณ์และเชื่อถือได้เพียงใด รวมทั้งหลักฐานที่เป็นลายลักษณ์อักษรและไม่ใช่ลายลักษณ์อักษรที่นำมาใช้เป็นข้อมูลนั้น มีความสมบูรณ์มากน้อยเพียงใด เพราะเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์มีอยู่มากมายเกินกว่าที่จะศึกษาหรือจดจำได้หมด แต่หลักฐานที่ใช้เป็นข้อมูลอาจมีเพียงบางส่วน ดังนั้น วิธีการทางประวัติศาสตร์จึงมีความสำคัญเพื่อใช้เป็นแนวทางสำหรับผู้ศึกษาประวัติศาสตร์ หรือผู้ฝึกฝนทางประวัติศาสตร์จะได้นำไปใช้ด้วยความรอบคอบ ระมัดระวัง ไม่ลำเอียง และเพื่อให้เกิด ความน่าเชื่อถือ

ใบความรู้ที่ 2

วิธีการทางประวัติศาสตร์

วิธีการทางประวัติศาสตร์ คือ กระบวนการศึกษาประวัติศาสตร์ โดยการศึกษาค้นคว้าข้อเท็จจริงจากหลักฐานที่เป็นลายลักษณ์อักษร และหลักฐานที่ไม่เป็นลายลักษณ์อักษร นำมาตรวจสอบ วิเคราะห์ และ ประเมินค่า ตีความหลักฐาน แล้วมาเรียบเรียงนำเสนอ

เรามาศึกษาวิธีการทางประวัติศาสตร์ มี 5 ขั้นตอนว่ามีอะไรบ้าง นะครับ...

1. การกำหนดเนื้อหาหรือเรื่องที่จะศึกษา โดยผู้ศึกษาจะต้องตั้ง ประเด็นปัญหาที่ต้องการศึกษาว่าต้องการศึกษาเรื่องอะไร เหตุการณ์ เกิดขึ้นที่ไหน เมื่อไร เป็นเรื่องราวของใครสมัยไหน ทำไมจึงเกิด เหตุการณ์นี้ เหตุการณ์หรือเรื่องราวนั้นมีผลอย่างไรหรือทำไมจึง เลือกศึกษาเรื่องนี้ เป็นคำถามที่สำคัญที่สุด

2. การรวบรวมข้อมูลหลักฐาน รวบรวมข้อมูลหลักฐานที่จะ ศึกษาให้มากที่สุดเท่าที่จะหาได้ เพื่อจะได้ข้อมูลเพียงพอเป็น ประโยชน์ต่อเรื่องที่จะเขียน หลักฐานส่วนใหญ่อยู่ในแหล่งเรียนรู้ ต่างๆ เช่น ศูนย์สารนิเทศ หอจดหมายเหตุแห่งชาติ พิพิธภัณฑ์ แหล่งโบราณคดี โบราณสถาน ผู้เชี่ยวชาญ เป็นต้น

หอสมุดแห่งชาติ

ที่มา : <http://www.libraryhub.in.th/2557>.

3. การวิเคราะห์หลักฐาน นำหลักฐานที่จะศึกษามาตรวจสอบ ประเมินคุณค่าและความน่าเชื่อถือของหลักฐานด้วยเหตุและผล ถ้าเป็นหลักฐานที่ไม่เป็นลายลักษณ์อักษร เช่น โบราณสถาน โบราณวัตถุ ฯลฯ ควรพิจารณาว่าใครเป็นผู้สร้าง สร้างเมื่อไร สร้างที่ไหน มีวัตถุประสงค์อย่างไร ส่วนหลักฐานที่เป็นลายลักษณ์อักษร ต้องพิจารณาตรวจสอบ และประเมินเกี่ยวกับเวลาที่บันทึกต่อผู้บันทึก จุดมุ่งหมายของการบันทึก

4. การตีความหลักฐาน นำหลักฐานที่ตรวจสอบมาทำความเข้าใจว่าหลักฐานนั้นมีความหมายว่าอย่างไร บอกข้อเท็จจริงอะไร ในการตีความต้องพยายามทำความเข้าใจให้เป็นกลาง ไม่มีอคติ ไม่ตีความเกินหลักฐาน ไม่นำปัจจุบันไปตัดสินอดีต

5. การเรียบเรียงและนำเสนอ นำข้อเท็จจริงจากการตีความมาเขียนเรียบเรียงเรื่องราวอย่างมีเหตุผล เพื่อตอบปัญหาหรืออธิบายประเด็นที่สงสัยได้ โดยมีหลักฐานอ้างอิงและนำผลงานที่เรียบเรียงออกเผยแพร่ในรูปของการบรรยาย อภิปราย รายงาน บทความ หนังสือ เป็นต้น

เกร็ดความรู้
คำว่า สารนิเทศ

ผลงานเกิดจากการจัดบันทึกรวบรวม มีการตีพิมพ์
เผยแพร่ หรือข่าวสารข้อมูลที่ได้รับการบันทึกบน
กระดาษ หรือวัสดุอื่น ๆ และใช้ประโยชน์เพื่อการ
สื่อสาร

เกร็ดความรู้
คำว่า พิพิธภัณฑ์

สถานที่เก็บรวบรวมและแสดงสิ่งต่าง ๆ ที่มีความสำคัญด้าน
วัฒนธรรมหรือด้านวิทยาศาสตร์ โดยมีความมุ่งหมายเพื่อให้เป็น
ประโยชน์ต่อการศึกษา และก่อให้เกิดความเพลิดเพลินใจ

พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ

ที่มา : [www.manager.co.th/Travel/ViewNews.aspx?](http://www.manager.co.th/Travel/ViewNews.aspx?NewsID=9570000105024,2557)

NewsID=9570000105024,2557.

ใบงาน ที่ 2.1

วิธีการทางประวัติศาสตร์

- สมาชิกกลุ่ม
1.
 2.
 3.
 4.
 5.

คำชี้แจง ประธานกลุ่มนำสมาชิกทุกคนในกลุ่มศึกษาค้นคว้าและระดมพลังสมอง แสดงความคิดเห็นจากกรณีศึกษา เรื่องวิธีการทางประวัติศาสตร์คืออะไร และมีความสำคัญต่อการศึกษาเรื่องราวทางประวัติศาสตร์อย่างไร (5 คะแนน)

วิธีการทางประวัติศาสตร์คืออะไร และมีความสำคัญต่อการศึกษาเรื่องราวทางประวัติศาสตร์อย่างไร

ตามดุลยพินิจของครูผู้สอน

ใบงาน ที่ 2.2

วิธีการทางประวัติศาสตร์

สมาชิกกลุ่ม 1..... 2.....

3..... 4..... 5.....

คำชี้แจง ให้นักเรียนช่วยกันทำแผนผังความคิดสรุปความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีการทางประวัติศาสตร์พร้อมตกแต่งให้สวยงาม (5 คะแนน)

ตามดุลยพินิจของครูผู้สอน

แบบทดสอบหลังเรียน

ชุดที่ 1 เรื่อง วิธีการและหลักฐานทางประวัติศาสตร์

คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องเพียงคำตอบเดียว โดย × ทับตัวอักษรหน้า
ข้อที่ถูก (ข้อละ 1 คะแนน รวม 10 คะแนน)

1. โบราณสถานในภาคเหนือ คือข้อใด
 - ก. พระบรมธาตุไชยา
 - ข. พระธาตุหริภุญชัย
 - ค. พระปฐมเจดีย์
 - ง. พระธาตุพนม
2. ใครไม่อยู่ในขั้นตอนของการสืบค้นหลักฐาน
 - ก. ดันหยงเลือกหัวข้อการศึกษา
 - ข. ซ่อนกลิ่นสัมภาษณ์ชาวบ้าน
 - ค. ประยงค์ใช้แบบสอบถาม
 - ง. วาสนาอ่านศิลาจารึก
3. ใครอยู่ในขั้นตอนสุดท้ายของวิธีการหาความรู้ทางประวัติศาสตร์
 - ก. ชบาวิเคราะห์ข้อความในจารึก
 - ข. มะลิค้นคว้าในห้องสมุด
 - ค. กุหลาบตีความหลักฐาน
 - ง. พิกุลนำเสนอข้อมูล

4. หลักฐานทางประวัติศาสตร์ข้อใด ที่น่าเชื่อถือมากที่สุด

- ก. ข้อมูลออนไลน์
- ข. หนังสือพิมพ์
- ค. ศิลาจารึก
- ง. เรื่องเล่า

5. ข้อใด **ไม่ใช่** แหล่งค้นคว้าข้อมูลทางประวัติศาสตร์

- ก. ห้างสรรพสินค้า
- ข. วัดสมัยอยุธยา
- ค. พิพิธภัณฑ์
- ง. ห้องสมุด

6. หลักฐานชั้นรองทางประวัติศาสตร์คือข้อใด

- ก. เครื่องทองเก่า
- ข. ปราสาทหิน
- ค. อนุสาวรีย์
- ง. ภาพถ่าย

7. ข้อใด **ไม่ใช่** หลักฐานทางประวัติศาสตร์

- ก. โบราณสถาน
- ข. โบราณวัตถุ
- ค. ภาพถ่าย
- ง. นวนิยาย

8. “เรื่อง พระยากง พระยาพาน” เป็นข้อมูลทางประวัติศาสตร์ประเภทใด

- ก. จดหมายเหตุ
- ข. พงศาวดาร
- ค. ตำนาน
- ง. จารึก

9. ข้อใด **ไม่ใช่** วิธีการหาความรู้ทางประวัติศาสตร์

- ก. การสร้างหลักฐานเอง
- ข. การรวบรวมข้อมูล
- ค. การนำเสนอข้อมูล
- ง. การกำหนดหัวข้อ

10. พงศาวดารเป็นข้อมูลที่เน้นเรื่องใด

- ก. พระมหากษัตริย์
- ข. พระสงฆ์
- ค. สามัญชน
- ง. ชาวนา

แนวคำตอบ ใบบาง ที่ 1.1

ลำดับความสำคัญของหลักฐานทางประวัติศาสตร์

คำชี้แจง ประธานกลุ่มนำสมาชิกทุกคนในกลุ่มศึกษาค้นคว้าและระดมพลังสมอง แสดงความคิดเห็นจากกรณีศึกษา เรื่องลำดับความสำคัญของ หลักฐานทางประวัติศาสตร์มีกี่ประเภท (5 คะแนน)

ลำดับความสำคัญของหลักฐานทางประวัติศาสตร์แบ่งเป็นกี่ประเภท

แนวคำตอบ ลำดับความสำคัญของหลักฐานทางประวัติศาสตร์เป็น 2 ประเภท คือ

1. หลักฐานชั้นต้นหรือหลักฐานปฐมภูมิ เป็นหลักฐานที่มาจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในสมัยนั้นจริงๆ โดยมีการบันทึกของผู้ที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์โดยตรง หรือผู้ที่รู้เหตุการณ์นั้นด้วยตนเอง จึงเป็นหลักฐานที่มีความสำคัญและน่าเชื่อถือมากที่สุด

2. หลักฐานชั้นรองหรือหลักฐานทุติยภูมิ เป็นหลักฐานที่เขียนขึ้นโดยบุคคลที่ไม่ได้มีส่วนเกี่ยวข้องกับเหตุการณ์นั้นโดยตรง โดยมีการเรียบเรียงขึ้นภายหลังจากการเกิดเหตุการณ์นั้นๆ ส่วนใหญ่อยู่ในรูปของบทความทางวิชาการ และหนังสือต่างๆ

แนวคำตอบใบงาน ที่ 1.2

ลำดับความสำคัญของหลักฐานทางประวัติศาสตร์

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำแผนผังความคิดสรุปความเข้าใจเกี่ยวกับลำดับความสำคัญของหลักฐานทางประวัติศาสตร์ (5 คะแนน)

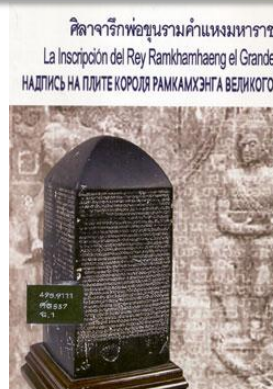

แนวคำตอบ ใบงาน ที่ 2.1
วิธีการทางประวัติศาสตร์

คำชี้แจง ประธานกลุ่มนำสมาชิกทุกคนในกลุ่มศึกษาค้นคว้าและระดมพลังสมอง แสดงความคิดเห็นจากกรณีศึกษา เรื่องวิธีการทางประวัติศาสตร์คืออะไร และมีความสำคัญต่อการศึกษาเรื่องราวทางประวัติศาสตร์อย่างไร (5 คะแนน)

วิธีการทางประวัติศาสตร์คืออะไร และมีความสำคัญต่อการศึกษาเรื่องราวทางประวัติศาสตร์อย่างไร

แนวคำตอบ วิธีการทางประวัติศาสตร์ คือ กระบวนการศึกษาประวัติศาสตร์โดยการศึกษาค้นคว้าข้อเท็จจริงจากหลักฐานที่เป็นลายลักษณ์อักษร และหลักฐานที่ไม่เป็นลายลักษณ์อักษร มีความสำคัญคือนำมาตรวจสอบ วิเคราะห์ และประเมินค่าตีความหลักฐาน แล้วมาเรียบเรียงนำเสนอ

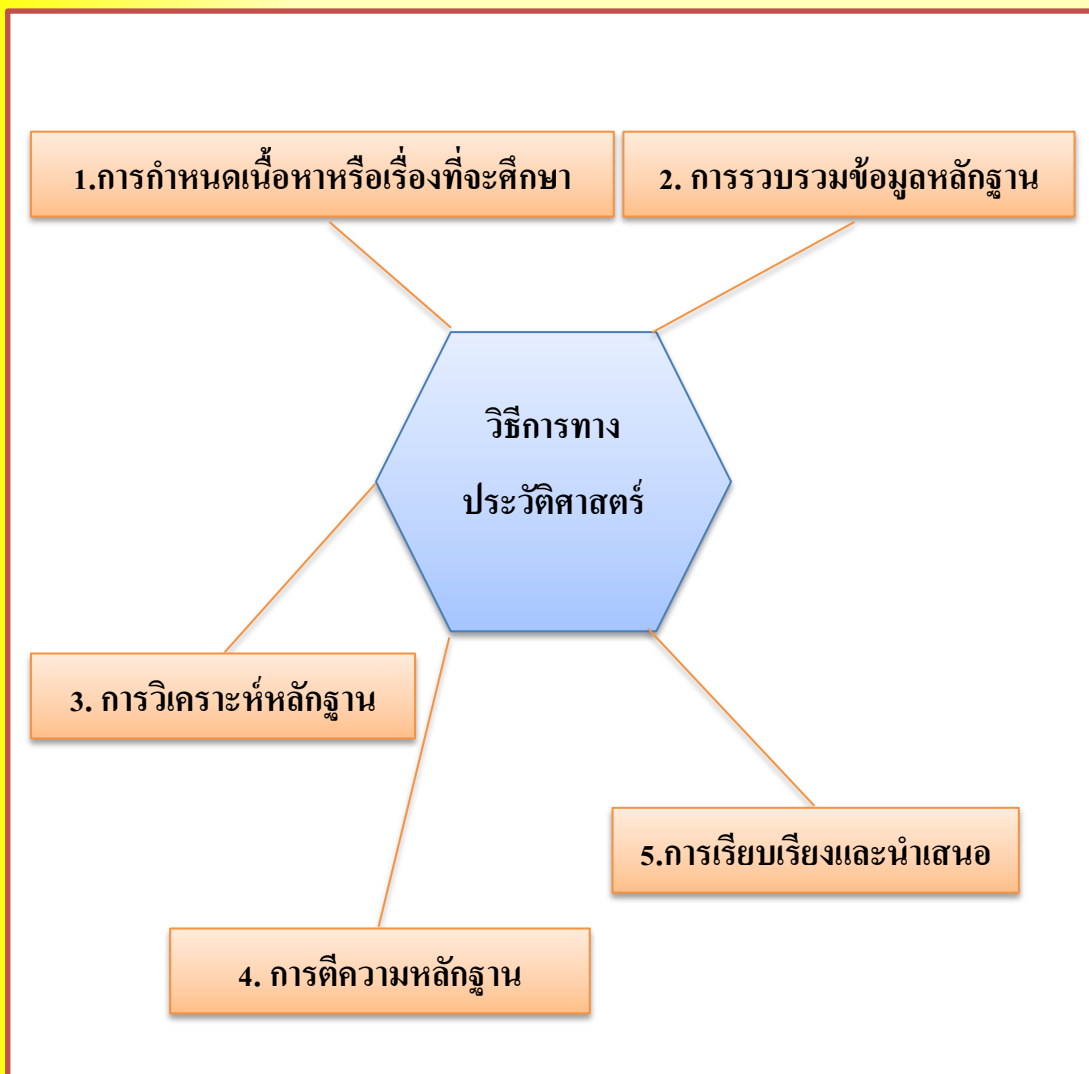

ศิลาจารึกพ่อขุนรามคำแหงมหาราช

ที่มา : http://www.car.chula.ac.th/readerweb/showbookO/400_2.htm,2557.

คำชี้แจง ให้นักเรียนช่วยกันทำแผนผังความคิดสรุปความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีการทางประวัติศาสตร์พร้อมตกแต่งให้สวยงาม (5 คะแนน)

เฉลยแบบทดสอบก่อนเรียน

ข้อ	คำตอบ
1	ข
2	ก
3	ข
4	ง
5	ง
6	ก
7	ง
8	ก
9	ข
10	ง

ข้อ	คำตอบ
1	ข
2	ก
3	ง
4	ค
5	ก
6	ค
7	ง
8	ค
9	ก
10	ก

บรรณานุกรม

- ไพฑูรย์ มีสกุล. หนังสือเรียนรายวิชาประวัติศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ตามหลักสูตร
แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพมหานคร :
สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช, 2551.
- ราชบัณฑิตยสถาน. พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554.
กรุงเทพมหานคร : นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์, 2556.
- วุฒิชัย มูลศิลป์. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคม ศาสนา และ
วัฒนธรรม ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช
2551. พิมพ์ครั้งที่ 11. กรุงเทพมหานคร : อักษรเจริญทัศน์ , 2557.
- ส. พรายน้อย. สารานุกรมประวัติศาสตร์ไทย. กรุงเทพมหานคร : บริษัทพิมพ์ดี,
2553.
- เอกรินทร์ สีมหาศาลและคณะ. แม่บทมาตรฐาน หลักสูตรแกนกลางสังคมศึกษา
ศาสนาและวัฒนธรรม ป.6. นนทบุรี : ไทยร่มเกล้า, 2551.
- ระบบออนไลน์
- ความสำคัญของวิธีการทางประวัติศาสตร์(ออนไลน์) แหล่งที่มา :
<https://docs.google.com/document/d/,2557>.
- จดหมายเหตุรายวันการเดินทางไปสู่ประเทศสยาม(ออนไลน์) แหล่งที่มา :
[www.batorastore.com/จดหมายเหตุรายวันการเดินทางไปสู่ประเทศสยาม](http://www.batorastore.com/จดหมายเหตุรายวันการเดินทางไปสู่ประเทศสยาม,2557)
,2557.
- พระราชพงสาวดารกรุงรัตนโกสินทร์(ออนไลน์) แหล่งที่มา :
<http://khunmaebook.tarad.com/product.detail,2557>.

พระราชพงสาวดารกรุงรัตนโกสินทร์ รัชกาลที่ 1-4 (ออนไลน์) แหล่งที่มา :

<http://www.rimkhobfabooks.com/978-616-7146-30-0,2557>.

พิพิธภัณฑ์(ออนไลน์) แหล่งที่มา :

<http://2baht.com/top-10-museum-thailand/2557>.

ภาพพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ(ออนไลน์) แหล่งที่มา :

www.manager.co.th/Travel/ViewNews.aspx?NewsID=9570000105024,2557

ภาพตำนานสัตว์ประหลาดเมืองล้านนา แมง 4 หู 5 ตา(ออนไลน์) แหล่งที่มา :

<http://muslimchiangmai.net,2557>.

ภาพเงินพดด้วง เงินตราของไทยโบราณ.(ออนไลน์) แหล่งที่มา :

<http://www.bloggang.com,2557>.

ภาพพระพุทธรูปวัดศรีชุม (สมัยสุโขทัย)(ออนไลน์) แหล่งที่มา :

<http://www.thaigoodview.com,2557>.

ศิลาจารึกพ่อขุนรามคำแหงมหาราช(ออนไลน์) แหล่งที่มา :

http://www.car.chula.ac.th/readerweb/showbookO/400_2.htm,2557.

หลักฐานทางประวัติศาสตร์(ออนไลน์) แหล่งที่มา :

<http://www.siam.today,2557>.

หอสมุดแห่งชาติ(ออนไลน์) แหล่งที่มา :

<http://www.libraryhub.in.th/,2557>.